

Forslagsstillerne ønsker den størst mulige reduktion i denne bistand.

ad 6

U-landenes gældsbyrde vokser og vokser, og for nogle af dem er denne udvikling ved at blive katastrofal. I lighed med andre lande har Danmark eftergivet gæld til en række af de fattigste u-lande (LLDC-landene) – siden 1978 til et samlet beløb af ca. 500 mill. kr. I forvejen er gaveelementet i de lån, der ydes på favorable vilkår, særdeles stort – mellem 75 pct. og 90 pct. for forskellige typer af lån. Som anført i bemærkningerne til punkt 1 mener forslagsstillerne, at den generelle målsætning for bistanden også bør omfatte denne form for bistand. Det betyder normalt, at bistanden skal ydes til de fattige lande, og forslagsstillerne ser ingen grund til at hæve statslånegrænsen fra de nuværende 550 \$ til hverken 730 \$ (IDA-grænsen) eller 1.510 \$ (Verdensbankgrænsen) som foreslået af henholdsvis et flertal og et mindretal i Ole Bang-udvalget (side 141–42). Med fastholden af denne lave overgrænse mener forslagsstillerne at det rigtige vil være generelt at erstatte lånene med gaver – og ikke blot for LLDC-landene som foreslået af et flertal i Ole Bang-udvalget (side 140). Sverige har for længst afskaffet lånebistanden til fordel for gavebistand. En generel erstatning af lånebistanden med gavebistand vil reducere u-landenes afhængighed af giverlandene.

ad 7

De ca. 25 pct. af den danske u-landshjælp, der ydes som statslån, har i særlig grad erhvervslivets bevågenhed, fordi de som hovedregel er bundet til indkøb af varer og tjenester i Danmark. Dette betyder i mange tilfælde en dårlig anvendelse af lånene, idet danske leverancer ofte vil være dyrere og langt fra altid lige så anvendelige som de produkter, u-landene kunne anskaffe andetsteds, hvis de stod frit. I Sverige er der foretaget en drastisk reduktion af bindingsgraden til svenske leverancer, idet der for denne bistandsform som helhed kræves, at 15 pct. omsættes i ordrer til det svenske erhvervsliv. Til trods herfor vender ca. halvdelen tilbage i form af ordrer på svenske varer og tjenester.

Ole Bang-udvalget foreslår for de fire hovedmodtagerlandes vedkommende en afbinding i forbindelse med en konvertering fra lån til gaver (side 141). Forslagsstillerne mener, at denne form for låne/gavebistand skal afbindes generelt, så u-landene frit kan disponere og bruge pengene til det,

der passer dem bedst. Erfaringerne fra Sverige viser, at der nok alligevel skal falde nogle ordrer af til dansk erhvervsliv. Men så er det i hvert fald i princippet u-landenes eget valg.

ad 8

Et meget stort flertal i Ole Bang-udvalget foreslår, at eksportkreditgarantiordningen og investeringsgarantiordningen udgår af loven om internationalt samarbejde. Derimod ønsker det samlede udvalg Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene opretholdt i loven. Forslagsstillerne mener ikke, at nogen af disse ordninger har noget som helst med u-landshjælp at gøre. De er slet og ret erhvervsstøtteordninger og bør som sådan udgå af lovgivningen om internationalt udviklingssamarbejde.

ad 9

Danmark yder fødevarerbistand både gennem Verdensfødevarerprogrammet og gennem EF. Det giver gode muligheder for afsætning af eksportskudsprodukter fra dansk landbrug. Men fødevarerhjelpe er en dårlig form for bistand. I stedet for at bidrage til u-landenes egen landbrugsproduktion dækker den kun et umiddelbart behov og risikerer at skabe afhængighed af fødevarerleverancer udefra. Et stort flertal i Ole Bang-udvalget anbefaler, at det »tilstræbes, at fødevarerbistandens andel af den samlede danske udviklingsbistand begrænses« (side 105). Forslagsstillerne mener, at fødevarerhjelpe som hovedregel kun skal ydes i katastrofesituationer.

ad 10

Bistand til befrielsesbevægelser er efter forslagsstillerne opfattelse den mest perspektivrige form for u-landshjælp. I dag ydes en sådan bistand kun i et beskedent omfang via den såkaldte anti-apartheidbevilling som »humanitær og uddannelsesmæssig bistand til undertrykte folk eller folkegrupper i det sydlige Afrika«. Bistanden gives ikke direkte til befrielsesbevægelserne – som f.eks. den svenske bistand – men kanaliseres via forskellige kirkelige og andre hjælpeorganisationer. Et flertal i Ole Bang-udvalget anbefaler (side 111), at bistanden skal kunne gives direkte til befrielsesbevægelserne. Forslagsstillerne anbefaler derudover, at denne bistand – som i dag udgør 45 mill. kr. – flerdobles, at den gives betingelsesløst, og at den også gives til befrielsesbevægelser på andre kontinenter, der kæmper mod imperialistisk undertryk-